

Notitie: Analyse plaatsingen Schoolwijzer 2010-2013

Datum: mei 2013

Colofon

Gemeente Nijmegen

Onderzoek en Statistiek

contactpersoon: Jenny Zonneveld

tel.: (024) 329 98 89

e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar

via www.nijmegen.nl

(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Conclusie

Drie jaren plaatsingen via Schoolwijzer geëvalueerd

Aanmelden voor het basisonderwijs gaat in Nijmegen centraal, via Schoolwijzer. Vanaf het moment dat een kind 2 jaar en 9 maanden is kan het worden aangemeld voor (minimaal) drie voorkeurscholen. In maart voorafgaand aan het eerste schooljaar worden alle aanmeldingen "gematcht", waarbij rekening gehouden wordt met een leerlingplafond per school. Zijn er voor een school meer aanmeldingen dan plaatsen dat worden de volgende voorrangsregels toegepast: eerst broertjes en zusjes, dan buurtkinderen, dan kinderen die bijdragen aan een gemengde samenstelling en dan de rest van de belangstellenden.

In deze analyse kijken we naar de plaatsingen voor 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013.

Plaatsingsresultaten

- Ongeveer driekwart van de plaatsingen is op een buurtschool (de drie scholen het dichtst bij het woonadres zijn buurtscholen).
- In de drie jaren die bekeken zijn betrof achtereenvolgens 32, 31 en 29% van de voorkeuren én van de plaatsingen een school meer dan 300 meter verder van huis dan de school die het dichtstbij is. Voor Schoolwijzer bezocht ongeveer 30% van de leerlingen zo'n verder weggelegen school.
- Jaarlijks zijn er 6-8 scholen waar onder de nieuwe leerlingen van groep 1 meer dan 30% kinderen met een lage startkans zijn. In Nijmegen als geheel heeft ongeveer 10% van de leerlingen een lage startkans. Hoewel dit cijfer van wijk tot wijk varieert is er geen enkele wijk waar het percentage boven 30% ligt.
- Ongeveer 95% van de aangemelde kinderen krijgt een plaatsingsadvies voor de school van 1^e voorkeur. De kans om op je voorkeurschool te komen is lager voor kinderen die een 1^e voorkeur hebben voor een niet-buurtschool (85-90%) en voor kinderen die voor een latere plaatsingsronde, na de hoofdronde in maart voorafgaand aan het schooljaar, aangemeld zijn.

Bijdrage voorrangsregels Schoolwijzer aan resultaten

- Door de voorrangsregels van Schoolwijzer gaan er jaarlijks 20-25 kinderen meer naar een buurtschool.
- Het effect van de voorrangsregels van Schoolwijzer op de menging van scholen is heel klein, en niet eenduidig, soms positief, soms negatief.
- De invloed van de voorrangsregels is beperkt tot de aanmeldingen voor scholen waarvoor meer belangstellenden dan plaatsen zijn.

Een groter effect mogelijk?

- Met het lager stellen van plafonds bereik je lang niet altijd dat kinderen naar een buurtschool gaan. Kinderen met een 1^e voorkeur voor een niet-buurt-school hebben veel vaker dan gemiddeld ook een 2^e voorkeur voor een niet-buurtschool. Als je de plafonds op de 6 populairste scholen zo laag stelt dat er geen niet-buurtkinderen meer geplaatst worden zullen er (gerekend voor het schooljaar 12/3) 66 kinderen meer naar een buurtschool gaan. Daarvoor moeten in totaal 159 kinderen niet toegelaten worden op de school van hun voorkeur. De resterende 93 kinderen (159-66) kiezen voor een andere niet-buurtschool.

- Om meer kinderen een buurtschool te laten bezoeken moet niet alleen het plafond op deze populairste scholen lager gesteld worden, maar ook in de ring van tweede voorkeurscholen. De groep (niet-buurt)kinderen die te maken krijgt met niet-plaatsing op de school van hun 1^e voorkeur wordt hierdoor groter.
- Het feit dat ongeveer 15% van de kinderen aangemeld wordt na de eerste plaatsingsronde vermindert de effectiviteit van de voorrangsregels.

Inleiding

Gemengde-scholenbeleid

In 2003 is door de gemeente Nijmegen een onderzoek "Leerlingstromen" uitgevoerd waaruit bleek dat 43% van de Nijmeegse basisscholieren buiten hun eigen wijk naar school ging en dat dit bijdroeg aan een eenzijdige sociaal-economische of etnische samenstelling op bepaalde scholen. Dit was aanleiding voor de gemeente en de Nijmeegse schoolbesturen te gaan werken aan een gemengde-scholenbeleid. In 2008 stelden ze samen hiervoor het Projectplan Segregatie op.

Doel van dat plan is sociaal-economische segregatie in het basisonderwijs tegen te gaan en ervoor te zorgen dat kinderen zoveel mogelijk in hun eigen buurt naar school gaan. De leerlingpopulatie op scholen moet een afspiegeling van de buurt zijn met, indien mogelijk, maximaal 30% leerlingen met een lage startkans. Hierdoor kunnen de onderwijsprestaties en leerperspectieven van kinderen met een lage startkans verbeteren.

Deze ambities worden door middel van 4 pijlers nagestreefd:

1. Centrale aanmelding/Schoolwijzer
2. Beïnvloeden van schoolkeuzegedrag van ouders
3. Investeren in scholen waar sprake is van sociaal-economische vlucht
4. Door huisvestingsbeleid zorgen voor gemengde wijken.

Evaluatie 2011/2013

In 2011 is een integrale evaluatie van het gemengde scholen beleid uitgevoerd¹. Daar bleek toen uit dat er (nog) geen resultaat behaald was voor "in de buurt" en "gemengd" naar school. Als positief naar voren kwam de transparantie van het centrale aanmeldingssysteem en de eerlijke verdeling van schaarse plaatsen.

Eén onderdeel van die evaluatie, een bestandsanalyse van de plaatsingen via Schoolwijzer, is in 2013 herhaald. De resultaten daarvan worden in deze notitie gepresenteerd.

Schoolwijzer Nijmegen

Schoolwijzer is het centrale aanmeldsysteem voor het Nijmeegse basisonderwijs. Ouders kunnen hun kind aanmelden zodra het 2 jaar en 9 maanden oud is, waarbij zij minimaal drie schoolvoorkeuren uitspreken. In maart voorafgaand aan het schooljaar worden alle aanmeldingen gematcht aan een school, waarbij rekening gehouden wordt met een maximaal aantal te plaatsen leerlingen ("plafond") per school.

Bij de matching krijgen alle kinderen een plaatsingsadvies. Dat is in principe hun 1^e voorkeurschool. Wanneer er meer aanmeldingen zijn dan plaatsen op een school dan krijgen eerst broertjes en zusjes van leerlingen een plaatsingsadvies, vervolgens kinderen voor wie de school een "buurtschool" (de drie scholen de het dichtst bij het woonadres liggen zijn buurtschool) is, daarna kinderen die bijdrage aan een gemengde samenstelling en tenslotte de overige aanmeldingen.

Welke thema's?

Met de analyse van plaatsingen via Schoolwijzer geven we antwoord op drie hoofdvragen:

¹ Evaluatie anti-segregatiebeleid, april 2011

1. Wat was het resultaat van de plaatsingen van de afgelopen jaren, vergeleken met de doelen van het gemengde scholen-beleid
 - In hoeverre gaan kinderen “dicht bij huis naar school”, is dat verbeterd in vergelijking tot de oude situatie?
 - In hoeverre gaan kinderen “gemengd naar school”, is hier sprake van verbetering?
 - Biedt Schoolwijzer gelijke kansen, is het systeem eerlijk:
 - o Hoeveel en welke kinderen zijn geplaatst op hun 1e of volgende voorkeuren?
 - o Hoe zit het met kansen voor broertjes/zusjes en buurtkinderen?
 - o Wat is de invloed van het inschrijvingsmoment op de kansen om op de school van 1e voorkeur terecht te komen?
2. In hoeverre zijn de resultaten het gevolg van de spel- en voorrangsregels van Schoolwijzer?
3. Kan door aanpassing of aanscherping van de spel- en voorrangsregels een resultaat behaald worden dat beter aansluit bij de doelen die we ons gesteld hebben?

In de analyse die hier gepresenteerd wordt, beschrijven we de resultaten van aanmeldingen en plaatsingen voor de schooljaren 2010-2011, 2011-2012 en 2012-2013, waarbij steeds wordt uitgegaan van een peilmoment in maart van het betreffende schooljaar. Hoewel de insteek is dat alle leerlingen geplaatst worden in het voorjaar voorafgaand aan het schooljaar zijn in praktijk dan nog niet alle leerlingen aangemeld, of veranderen ouders na de eerste plaatsingsronde nog van voorkeur. Pas tegen het einde van een schooljaar is een volledig beeld te geven van de plaatsingen voor dat jaar.

Plaatsingsresultaten

Dicht bij huis naar school²

Binnen Schoolwijzer gelden de drie scholen die in meters het dichtst bij het woonadres liggen als buurtschool. Op deze scholen heb je, mocht het op loten aankomen, als leerling een voorrangspositie: je zit, na broertjes en zusjes, in de tweede groep die geplaatst wordt.

In de drie jaren die in deze bestandsanalyse bekeken worden geeft steeds ongeveer driekwart van de kinderen een buurtschool op als 1^e voorkeurschool, en wordt ook steeds driekwart van de kinderen op een buurtschool geplaatst

	1e voorkeurschool			plaatsingsschool		
	10/11	11/12	12/13	10/11	11/12	12/13
buurtschool	73%	74%	74%	73%	74%	74%
geen buurtschool	27%	26%	26%	26%	25%	25%

Figuur 1 Plaatsingen groep 1, naar 1e voorkeur en plaatsingsschool

Voor Schoolwijzer hanteerden we niet het begrip “buurtschool” maar keken we, om in indruk te krijgen of kinderen in hun woonbuurt naar school gingen naar het percentage “in de eigen wijk naar school”³ of het percentage “voorbijlopers”, het percentage kinderen dat een school bezocht die minimaal 300 meter verder van hun huisadres lag dan de dichtstbijzijnde school. Het percentage voorbijlopers lag jarenlang stabiel op 30%.

In Figuur 2 worden de “voorbijloopgegevens” van de aanmeldingen voor groep 1 voor de jaren 10/11, 11/12 en 12/13 daarmee vergeleken:

- In totaliteit lijkt er weinig verandering: het aandeel voorbijlopers schommelt in de drie bekeken jaren rond de 30%, het aandeel dat ook voor Schoolwijzer voorbijloper was.
- Daar tegenover staat dat er het percentage voorbijlopers in de voorkeuren in de drie Schoolwijzer jaren wel iets is afgenomen (van 32, naar 31, naar 29). De verschillen zijn klein, daarom moet je voorzichtig zijn hierin een begin van een trend te zien. Behalve Schoolwijzer maken ook voorlichtingsactiviteiten (o.a. scholentochten) onderdeel uit van het beleid gemengde scholen. Doel van deze voorlichtingsactiviteiten is (buurt)scholen bekender te maken.

	1e voorkeurschool			plaatsingsschool			situatie voor schoolwijzer
	10/11	11/12	12/13	10/11	11/12	12/13	
dichtsbijzijd	51%	51%	52%	50%	51%	52%	50%
max. 300 meter verder	17%	18%	19%	18%	18%	19%	20%
meer dan 300 meter verder	32%	31%	29%	32%	31%	29%	30%

Figuur 2 Voorbijlopen binnen Schoolwijzer

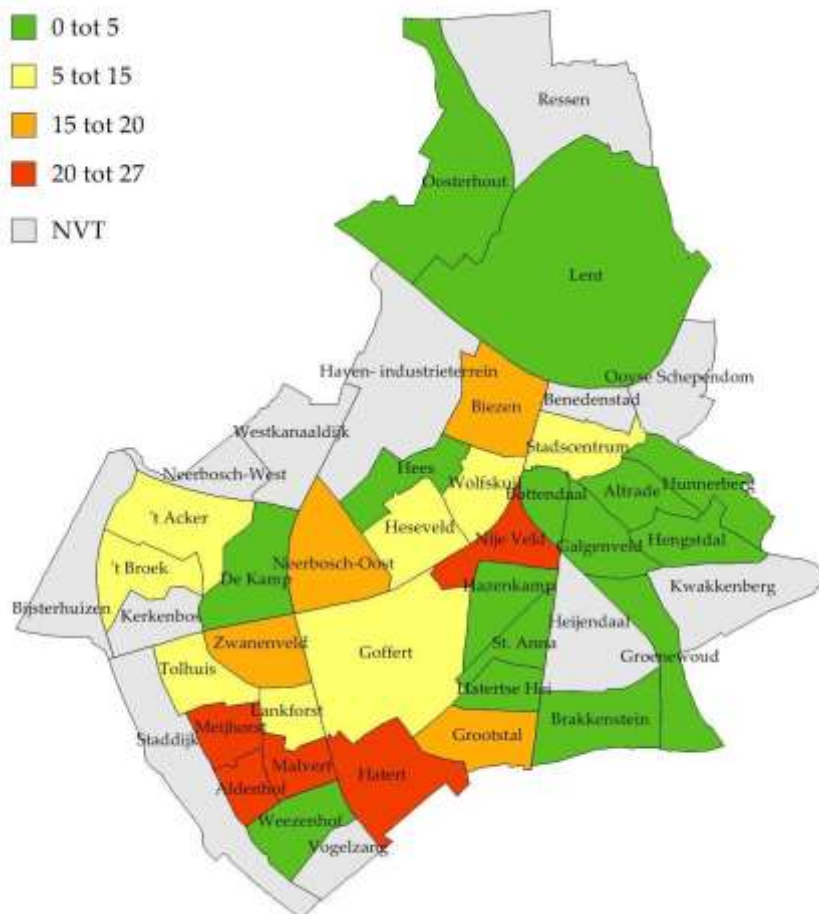
² In Nijmegen zijn twee scholen met een stedelijke functie (Vrije School en Islamitische School). Daardoor speelt de doelstelling in de buurt of dicht bij huis naar school niet.

³ Zie ook de bijlage

Gemengd naar school

In het gemengde scholen-beleid streven we ernaar dat op een school maximaal 30% kinderen met een lage startkans⁴ zit.

In Nijmegen als geheel ligt het aandeel kinderen met een lage startkans onder de nieuwe aanmeldingen veel lager, in 10/11 en 11/12 11%, voor het schooljaar 2012-2013 zelfs maar 9%. Van wijk tot wijk bestaan er echter behoorlijke verschillen. In veel wijken wonen er nauwelijks kinderen met een lage startkans, in een aantal wijken meer dan 20% (delen van Dukenburg, Hatert, Nijeveld). In geen enkele wijk komt het aandeel echter boven de 30% uit.

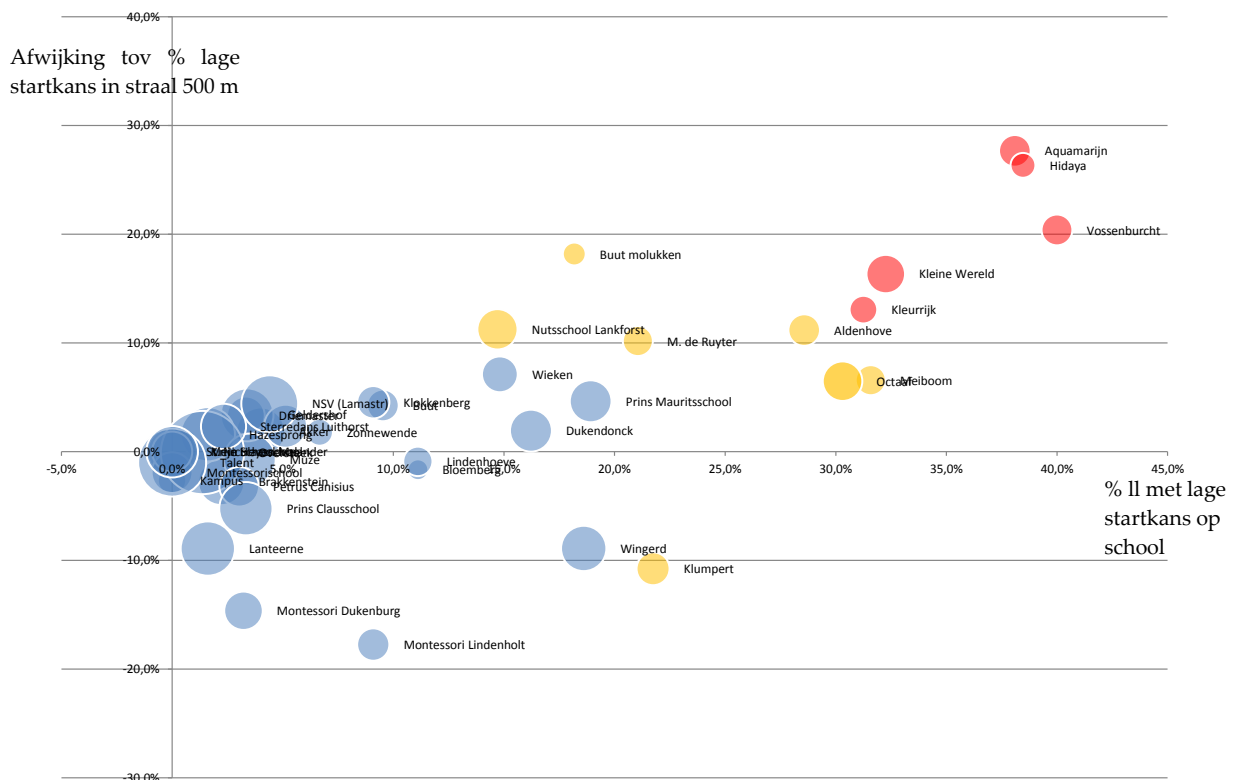

Figuur 3 Aandeel leerlingen met lage startkans onder aanmeldingen groep 1, schooljaar 2012/2013

Desondanks zijn er toch elk jaar scholen waarbij onder de nieuwe leerlingen van groep 1 het aandeel leerlingen met een lage startkans hoger dan 30% is. In Figuur 4 is de situatie van het schooljaar 2012-2013 weergegeven: 7 scholen hebben meer dan 30% instroom in groep 1 van kinderen met een lage startkans. Voor 2 scholen (Octaaf en Meiboom, geel) is dat redelijk in de buurt van het aantal kinderen met een lage startkans dat rond de scholen woont. Voor de overige 5 scholen (in rood) is niet alleen het aandeel lage startkans hoog, maar ligt dit % ook minstens 10% boven dat in het rond de school liggend gebied.

⁴ Ouders met een (zeer) laag opleidingsniveau

Van nog 5 scholen (in geel) is de het aandeel kinderen met lage startkansen ook enigszins opvallend, ofwel omdat het hoger is dan 20% ofwel omdat het minstens 10% hoger is dan in het omringend gebied.

Figuur 4 Lage startkans groep 1 per school 2012/2013, hoe verder naar rechts, des te hoger is het % kinderen met lage startkansen in de school, hoe meer naar boven des te groter is de oververtegenwoordiging van kinderen met een lage startkans in vergelijking tot de omgeving van de school

In 2012/2013 waren er dus 7 scholen met meer dan 30% lage startkans kinderen onder de instroom. In de jaren daarvoor was dat 6 (10/11) en 8 (11/12). Er is in deze jaren geen sprake van afname van scholen met een ongewenste concentratie van leerlingen met lage startkansen. Vergelijken met de situatie voor Schoolwijzer is niet goed mogelijk omdat toen geen gegevens over lage startkansen speciaal voor leerlingen in groep 1 bekend waren.

De scholen met een groot aandeel leerlingen met lage startkans zijn niet ieder schooljaar precies dezelfde.

De percentages kunnen van jaar tot jaar behoorlijk schommelen doordat het aantal nieuwe leerlingen in groep 1 op deze scholen vaak maar klein is (tussen 15 en 30). Een of twee extra of minder kinderen met een lage startkans tikt dan flink door in het percentage. Scholen die minstens 2 van de 3 jaar veel kinderen met lage startkans ontvingen zijn Aquamarijn, Kleurrijk, Zonnewende, Klumpert, Vossenburcht, Hidaya en Octaaf.

Transparant en eerlijk

Van de ongeveer 1600 leerlingen van groep 1 die ieder jaar een plaatsingsadvies krijgen zijn er in de schooljaren 10/11, 11/12 en 12/13 achtereenvolgens 6%, 6% en 5% niet op de school van hun eerste voorkeur geplaatst. In 2012/2013 gaat het dan om 74 kinderen.

	naar 1e vk	naar 1e vk van					
		is school broer/zus sch.		is school buurtsch		welke ronde	
		ja	nee	ja	nee	ronde 1	latere ronde
10-11	93,7%	97,7%	90,4%	97,3%	83,5%	96,8%	82,3%
11-12	94,4%	98,3%	91,3%	97,4%	85,6%	95,9%	85,5%
12-13	95,4%	99,5%	92,1%	97,8%	88,4%	97,1%	89,4%

Figuur 5 Aandeel plaatsingen op 1e voorkeur

Kinderen die aangemeld worden voor de school waar al een broertje of zusje zit hebben de grootste kans op de school van hun voorkeur te komen: in 2012/2013 ging 99,5% van hen naar de school waarvoor zie de 1^e voorkeur hadden.

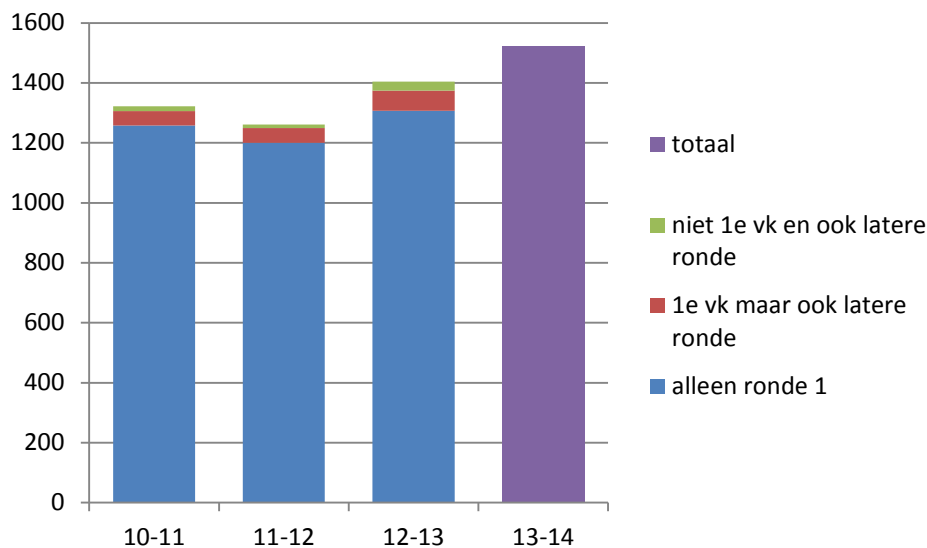
Ook onder kinderen die een van de drie buurtscholen als 1^e voorkeur hebben opgegeven komt het maar weinig voor dat die voorkeur niet gehonoreerd wordt: in 2012/2013 26x, in 2,2% van de aanmeldingen voor een buurtschool. Hierbij geldt dat een belangrijke reden voor het niet geplaatst worden op een buurtschool ligt in een late aanmelding. Na de 1^e ronde is een (beperkt) aantal scholen al vol, o.a. met kinderen voor wie de school geen buurtschool is. Dienen zich in een latere ronde nog buurtkinderen aan dan kunnen die niet meer geplaatst worden.

In alle drie de jaren waren er in de 1^e ronde rond de 10 buurtkinderen die niet geplaatst konden worden op hun 1^e voorkeurschool, alhoewel die school een buurtschool was. Het betrof steeds andere scholen. In 2010/2011 de Driemaster en de Petrus Canisius, in 2011/2012 de Wieken en in 2012/2013 de Muze.

De ronde waarin kinderen aangemeld zijn heeft een behoorlijk effect op de kans op de school van eerste voorkeur te komen. Ben je op tijd, voor de matching van 1 maart, dan is de kans op de 1^e voorkeurschool het grootste, alle jaren meer dan 95%. In de 2^e en latere rondes is die kans een stuk lager.

Door zich op tijd voor de 1^e ronde aan te melden vergroten ouders/kinderen hun kansen. Ook vanuit algemene beleidsoverwegingen streven we een maximale deelname aan de 1^e ronde na: hoe meer kinderen zich al aangemeld hebben, hoe meer we de spelregels kunnen toepassen bij scholen waar teveel belangstelling voor is.

In de laatste 2 jaar hebben we daarom in februari nog een extra mailing verstuurd om ouders attent te maken op de naderende plaatsing. Dat leverde beide keren nog een flink aantal inschrijvingen vlak voor 1 maart op en een stijgend aantal kinderen dat deelneemt aan de 1^e ronde.

Figuur 6 Aantal aanmelding voor ronde 1

Twee kanttekeningen bij deze figuur:

- De stijging van het aantal aanmeldingen in de 1^e ronde voor het schooljaar 2013-2014 wordt ook deels veroorzaakt door demografische schommelingen: het aantal kinderen dat in dit schooljaar in zal stromen in het basisonderwijs ligt ongeveer 100 hoger dan in het schooljaar 2012-2013
- In de cijfers voor de schooljaren 2010/2011 tot 2012/2013 kun je zien dat een beperkt deel van de deelnemers aan de eerste ronde ook aan een latere ronde meedoet. De grootste groep onder hen heeft in de 1^e ronde een plaatsing op de school van 1^e voorkeur gekregen en is in de tussentijd dus van voorkeur veranderd. Daarnaast is er ook een aantal kinderen dat in de eerste ronde niet op de 1^e voorkeur is geplaatst en in een latere ronde opnieuw meedoet, mogelijk in een poging alsnog een plaatsing op hun 1^e voorkeursschool te krijgen of met een gewijzigde 2^e voorkeur. Voor het schooljaar 2013/2014 is alleen nog maar de eerste ronde geweest, zodat daar dit onderscheid niet is aan te brengen.

In hoeverre zijn resultaten gevolg van Schoolwijzer?

In de vorige paragraaf is beschreven in hoeverre basisscholieren in de buurt en gemengd naar school gaan. In deze paragraaf schatten we in wat daarbij het aandeel van Schoolwijzer is en in hoeverre de resultaten het gevolg zijn van de voorkeuren van ouders en kinderen.

De spel- en voorrangregels van Schoolwijzer gaan pas spelen op het moment dat er voor een school meer aanmeldingen dan plaatsen zijn. De invloed van Schoolwijzer is beperkt tot dit segment van de nieuwe basisscholieren

Op een totaal van ongeveer 1600 aanmeldingen per jaar worden er zo'n 75-100 kinderen niet op hun school van eerste voorkeur geplaatst. Tegelijkertijd betekent dit dat er ook een aantal kinderen wel geplaatst is, terwijl er "concurrentie" voor hun plaats is.

Van de kinderen die op een andere school dan hun 1^e voorkeur zijn geplaatst is makkelijk in beeld te brengen wat het effect hiervan is op de beleidsdoelen "in de buurt naar school" en "gemengd naar school". In Figuur 7 is te zien dat het effect op bezoek van een buurtschool marginaal positief is geweest: er gaan resp. 5 en 6 kinderen meer naar een buurtschool dan wanneer de schoolkeuze bepaald zou zijn door de voorkeuren. Voor de meeste kinderen die niet naar hun eerste voorkeur gaan geldt echter dat zowel de voorkeurschool als de school waarvoor zij een plaatsingsadvies gekregen hebben geen buurtschool is.

Op gemengde samenstelling is het effect nog kleiner: in 2012/2013 een paar leerlingen positief (vooral het gevolg van het feit dat nu een aantal leerlingen zonder lage startkans een plaatsingsadvies gekregen hebben voor scholen waar veel leerlingen met lage startkans instromen), maar in 2011/2012 een paar leerlingen negatief (een 8-tal leerlingen met lage startkans is geplaatst op scholen waar al veel leerlingen met lage startkans zijn)

	2011/2012	2012/2013
beide buurtscholen	14	17
beide geen buurtscholen	42	27
vk school is buurtschool, plaatsingsschool niet	10	6
vk school is geen buurtschool, plaatsingsschool wel	15	12
saldo	5	6
verbetering menging	5	6
verslechtering menging	8	1
geen invloed	69	59
saldo	-3	5

Figuur 7 Voorkeur en plaatsingssituatie vergeleken voor kinderen die geen plaats op voorkeurschool hebben gekregen.

Moeilijker te kwantificeren is het effect van Schoolwijzer op de samenstelling van de groep leerlingen die wel een plaats heeft gekregen op de scholen waarvoor meer belangstelling dan plaats was. Je kunt immers niet aanwijzen welke leerlingen zonder Schoolwijzer niet en wel aangenomen zouden zijn. Als indicatie is het aandeel buurtkinderen onder de belangstellenden voor de overvraagde scholen vergeleken (60-65%) met het aandeel buurtkinderen onder de geplaatste kinderen (65%-70%). Onder geplaatste kinderen zijn, door toepassing van de

voorrangsregels, meer buurtkinderen dan onder de belangstellenden. Als uit de belangstellenden willekeurig kinderen gekozen waren tot het plafond bereikt was dan zouden op deze overvraagde scholen 15 tot 20 buurtkinderen minder gezeten hebben dan nu het geval is.

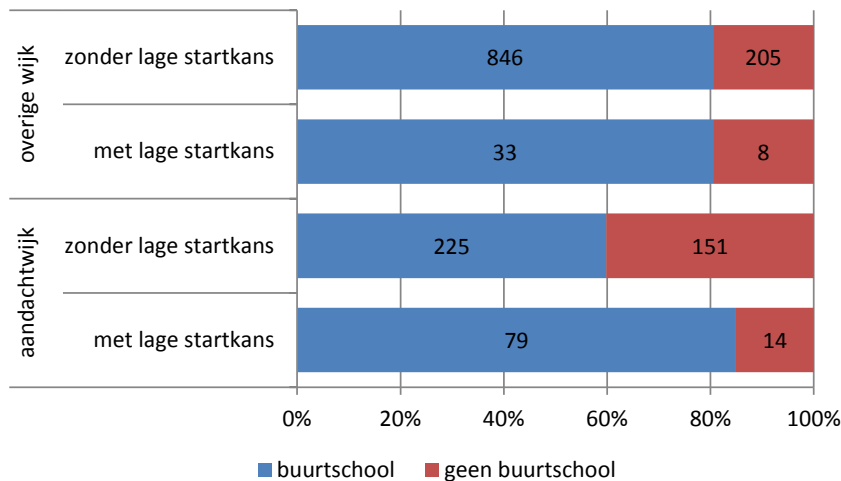
Samengevat zou het totale effect van de voorrangsregels van Schoolwijzer dus zo'n 20-25 extra buurtkinderen per jaar in groep 1 omvatten.

Mogelijkheden voor een groter effect?

Schoolwijzer werkt vanuit de voorkeuren van ouders: zij geven aan naar welke school/scholen zij hun kind willen laten gaan.

Zijn er, binnen deze voorkeuren, mogelijkheden om via aanpassing van plafonds te bereiken dat kinderen meer in hun eigen buurt of gemengd naar school gaan?

Om deze vraag te beantwoorden⁵ kijken we eerst nader naar de voorkeuren zoals die uit de aanmeldingen voor Schoolwijzer blijken.

Figuur 8 Voorkeur voor buurtschool, aanmeldingen 2012/2013

Ongeveer driekwart van de kinderen is aangemeld met een buurtschool als 1^e voorkeur. Uit Figuur 8 blijkt dat in aandachtswijken (wijken met meer dan 20% kinderen met een lage startkans onder de instroom van groep 1) de situatie afwijkend is. Ouders met kinderen zonder lage startkans kiezen daar veel vaker dan gemiddeld voor een niet-buurtschool. Dat op de scholen in deze wijken het aandeel kinderen met lage startkans vaak hoger is dan in het omringend gebied is het resultaat van deze voorkeuren.

Het begrenzen van de instroom van niet-buurtkinderen door het lager stellen van plafonds zal een beperkt effect hebben. Ouders die een 1^e voorkeur hebben voor een school die niet een buurtschool is hebben ook veel vaker dan gemiddeld een tweede voorkeur die niet voor een buurtschool is (bijna 60%)

⁵ De werkwijze die in deze paragraaf gebruikt wordt om in beeld te brengen of een groter effect mogelijk is, is die van "groepsanalyse": er wordt gekeken naar de kenmerken van de groep kinderen die bij een lager plafond op een tweede voorkeurschool geplaatst zouden worden. Het is geen volledige simulatie, waarbij een nieuwe plaatsing bij een lager plafond wordt uitgevoerd, en waarin bv dan ook verdisconteerd wordt of de tweede-voorkeurschool inmiddels al tot het plafond gevuld is.

	niet-buurtkinderen		waarvan 2e vk voor buurtschool		aantal II zonder lage startkansen met 2de vk voor school met veel II lage st.k.
	aangemeld	geplaatst	abs	%	
Hazesprong	26	16	6	38%	0
Lanteerne	30	30	17	57%	4
Klein Heyendaal	25	24	11	46%	0
NSV2	43	33	6	18%	1
Sint Nicolaas	30	22	5	23%	4
Meander	34	34	21	62%	1
totaal	188	159	66	42%	10

Figuur 9 Scholen met meeste aanmeldingen niet-buurtkinderen, 2012/2013

In Figuur 9 is te zien hoe dit precies uitpakt voor de 6 scholen in Nijmegen die de meest aanmeldingen van niet-buurtkinderen trekken. Voor Meander en de Lanteerne geldt dat een meerderheid van de aangemelde niet-buurtkinderen een 2^e voorkeur voor een buurtschool hebben. Aan het andere uiteinde niet-buurtkinderen met 1^e voorkeur voor NSV2 en Sint Nicolaas, van hen heeft minder dan een kwart een 2^e voorkeur voor een buurtschool.

De maximale winst die te behalen valt door het (sterker) beperken van de instroom op deze scholen is 66 extra kinderen naar een buurtschool.

Om een hoger aantal kinderen naar een buurtschool te bereiken moeten niet alleen de plafonds van de 1^e voorkeurscholen omlaag, maar ook van de niet-buurtscholen die de 2^e voorkeur van deze kinderen zijn. Tegelijkertijd zal dat betekenen dat ook meer kinderen met een 1^e voorkeur voor die scholen geen plaatsingsadvies voor hun voorkeurschool krijgen.

De mogelijke winst op het gebied van meer gemengde scholen is klein: 10 (van de 159 niet-buurtkinderen met een voorkeur voor 1 van deze 6 scholen) kinderen hebben zelf geen lage slaagkans en zouden door hun aanwezigheid op de school van 2^e voorkeur het (te) grote aandeel kinderen met lage startkansen daar wat compenseren.

De "kosten" van de winst liggen erin dat een veel groter groep kinderen naar hun 2^e voorkeur wordt verwezen. In werkelijkheid betrof dat voor deze 6 scholen 29 niet buurtkinderen (188-159). Als alle niet-buurtkinderen niet geplaatst zouden worden moeten er 188 kinderen naar een tweede (of volgende) voorkeur-school gaan.

Een complicatie die hierbij nog niet ingecalculeerd is is het feit dat de spelregels pas optimaal werken als alle kinderen voor de 1^e plaatsingsronde worden aangemeld. Pas dan kunnen bij een te groot aantal aanmeldingen die leerlingen geplaatst worden die het best passend zijn. In praktijk is dan echter pas rond de 85% aangemeld.

Bijlage: tijdreeks in de eigen wijk naar school

Het feit dat meer dan 40% van de Nijmeegse kinderen buiten de eigen wijk naar school ging was in het begin van de 21ste eeuw mede aanleiding tot het gemengde scholen beleid. Dit cijfer heeft zijn beperkingen: in sommige wijken is geen school, dus de kinderen gaan daar per definitie in een andere wijk naar school, afhankelijk van hun specifieke adres zijn er voor sommige kinderen meer scholen die in hun woonomgeving liggen, zonder dat die in de eigen wijk hoeven te liggen. Toendertijd was er echter geen betere indicator voorhanden. Tegenwoordig hanteren we meestal de indicatoren "buurtschool" (een van de drie dichtbijzijnde scholen) of "voorbijloper" (kind bezoekt school die minstens 300 meter verder van het huisadres ligt dan de dichtbijzijnde school).

In onderstaande tabel is te zien welke ontwikkeling die oorspronkelijke indicator "in de eigen wijk naar school" heeft doorgemaakt.

	2002/2003	2004/2005	2006/2007	2008/2009	2010/2011	2012/2013
Nijmegen totaal	58%	57%	58%	58%	59%	59%
Noord	95%	95%	94%	93%	93%	91%
rest stad	56%	55%	54%	53%	53%	52%

Figuur 10 Aandeel leerlingen in eigen wijk naar school

Net als bij de andere indicatoren kun je hier zien dat de verschuivingen heel klein zijn, steeds schommelt het % kinderen dat in de eigen wijk naar school gaat rond de 58%. In 2004 was het cijfer op zijn laagst, 57%, sinds een paar jaar ligt het percentage dat in de eigen wijk naar school gaat op 59.

Een factor die behoorlijke invloed heeft op het percentage in eigen wijk naar school is de verschuiving van basisschoolkinderen van oud-Nijmegen naar Nijmegen-Noord. In 2002 woonde 5% van de basisschoolkinderen in Nijmegen-Noord, in 2012 17%. En juist in Noord is het aandeel basisschoolkinderen dat een school in eigen wijk bezoekt ongeëvenaard hoog. Dit komt onder andere door de fysieke locatie van deze wijken: zowel in afstand als te volgen route (brug) relatief ver weg van andere wijken.

Deze verschuiving zorgt ervoor dat, hoewel zowel in Noord als in oud-Nijmegen het percentage kinderen dat een school in eigen wijk bezoekt afneemt, het totaal aandeel Nijmeegse kinderen dat in de eigen wijk naar school gaat gelijk blijft.